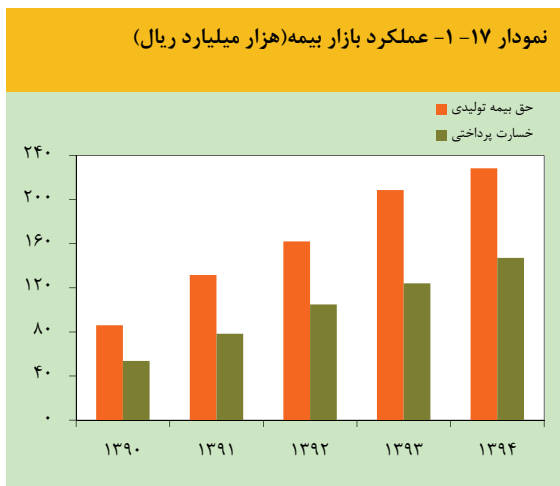

در سال ۱۳۹۴ رسید. از این میزان، ۲/۵ میلیون ریال (معادل ۸۷/۹ درصد) به سرانه بیمه‌های غیر زندگی و بقیه به سرانه بیمه‌های زندگی (عمر) تعلق داشت.

در سال ۱۳۹۴، ضریب نفوذ بیمه^(۵) در مقایسه با سال قبل با ۰/۲ واحد درصد افزایش به ۲/۱ درصد رسید. این نسبت در بیمه‌های غیر زندگی معادل ۱/۸ درصد و در بیمه‌های زندگی (عمر) برابر ۰/۳ درصد بود.

۱۷-۱- عملکرد بازار بیمه

بررسی میزان حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی تا حدودی نشان‌دهنده بازدهی شرکت‌های بیمه در هر رشته بیمه‌ای است. مقایسه این دو شاخص با تعداد بیمه‌نامه و تعداد

عملکرد بازار بیمه کشور^{(۱)(۲)} در سال ۱۳۹۴ نشان‌دهنده تداوم روند رو به رشد شرکت‌های بیمه به ویژه شرکت‌های بیمه بخش غیر دولتی بود؛ به طوری که سهم شرکت‌های بیمه غیر دولتی از کل بازار بیمه (حق بیمه‌های تولیدی)^(۳) در پایان سال ۱۳۹۴ به ۵۹/۹ درصد رسید. در سال مورد بررسی، میزان حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه اعم از دولتی و غیر دولتی معادل ۲۲۸/۴ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۹/۵ درصد رشد داشت. روند صعودی حق بیمه تولیدی در مقایسه با رشد بطئی جمعیت کشور طی سال‌های اخیر موجب شده است تا شاخص حق بیمه سرانه کشور^(۴) نیز از روندی صعودی برخوردار شود؛ به طوری که حق بیمه سرانه از ۲/۷ میلیون ریال در سال ۱۳۹۳ با رشدی معادل ۷/۴ درصد به ۲/۹ میلیون ریال

۱- مطالب این فصل براساس «سالنامه آماری ۱۳۹۴ صنعت بیمه» از انتشارات بیمه مرکزی ایران تهیه شده است. به دلیل تغییرات صورت گرفته در این سالنامه، آمارهای مربوط به سال‌های قبل در ترازنامه سال ۱۳۹۴، قابل مقایسه با این ارقام در ترازنامه‌های سال‌های قبل نیست.

۲- در سال ۱۳۹۴، شرکت بیمه دولتی ایران و ۲۰ شرکت بیمه غیر دولتی دانا، آسیا، البرز، معلم، پارسیان، توسعه، رازی، کارآفرین، سینا، ملت، دی، سامان، نوین، پاسارگاد، میهن، کوثر، ما، آرمان، تعاون و سرمد در سرزمین اصلی و ۶ شرکت بیمه حافظ، امید، ایران‌معین، متقابل کیش، متقابل اطمینان متحد قشم و آسماری در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی مشغول انجام فعالیت بودند. البته در این میان پروانه فعالیت شرکت بیمه توسعه در رشته‌های خودرو و انواع سپرده‌های زندگی طی سال ۱۳۹۳ ابطال شد. همچنین، ۲ شرکت بیمه اتکایی امین و اتکایی ایرانیان در زمینه عملیات اتکایی فعالیت داشتند. بدین ترتیب تا پایان سال ۱۳۹۴، تعداد ۲۹ شرکت بیمه در کشور فعالیت می‌کردند.

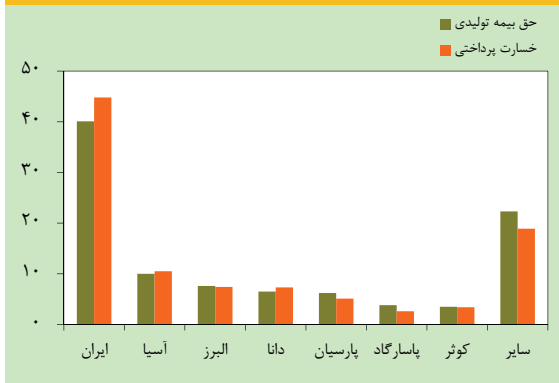
۳- منظور، مبالغ حق بیمه تولیدی بیمه‌نامه‌هایی است که طی دوره مورد گزارش توسط موسسات بیمه صادر شده‌اند. این مبالغ در بیمه‌های غیر زندگی بر مبنای حق بیمه صادره و در بیمه‌های زندگی (عمر) بر مبنای حق بیمه‌های وصولی (دریافتی) لحاظ می‌شود.

۴- حق بیمه سرانه از تقسیم حق بیمه تولیدی صنعت بیمه بر جمعیت هر کشور به دست می‌آید.

۵- ضریب نفوذ بیمه، نسبت حق بیمه تولیدی به تولید ناخالص داخلی است.

رشته مذکور، رشته‌های بیمه‌ای درمان، زندگی (عمر)، بدنه اتومبیل، مسئولیت و حوادث راننده به ترتیب با ۳۰/۸، ۶/۱، ۶/۰، ۴/۶ و ۳/۵ درصد بیشترین سهم از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه کشور را دارا بودند. در مجموع، ۵۳/۰ درصد از کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در سال مورد بررسی بابت پوشش ریسک‌های مربوط به رانندگی و اتومبیل (بیمه‌نامه‌های شخص ثالث و مازاد، حوادث راننده و بدنه اتومبیل) بود. در این سال شرکت بیمه دولتی ایران به تنهایی ۴۴/۸ درصد از کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه را به خود اختصاص داد. سهم شرکت‌های بیمه غیر دولتی از خسارت‌های پرداختی ۵۵/۲ درصد بود. در این میان، بالاترین سهم در شرکت‌های بیمه غیر دولتی به ترتیب به شرکت‌های بیمه آسیا (۱۰/۵ درصد)، البرز (۷/۴ درصد)، دانا (۷/۳ درصد)، پارسیان (۵/۱ درصد) و کوثر (۳/۴ درصد) اختصاص داشت.

نمودار ۱۷-۲- سهم شرکت‌های بیمه از میزان حق بیمه تولیدی و خسارت پرداختی در سال ۱۳۹۴ (درصد)

۱۷-۱-۳- ضریب خسارت

ضریب خسارت^(۱) بازار بیمه کشور در سال ۱۳۹۴ معادل ۷۹/۹ درصد بود که نسبت به رقم مشابه سال قبل ۶/۴

۱- «ضریب خسارت»، حاصل نسبت «خسارت واقع شده» به «حق بیمه عاید شده» است و نشان می‌دهد که چند درصد از حق بیمه‌ها بابت خسارت خطرهای تحت پوشش به بیمه‌گزاران برگشت داده شده یا خواهد شد. «حق بیمه عاید شده» شامل مجموع حق بیمه صادره و تفاضل ذخیره حق بیمه ابتدا و پایان سال است. همچنین، «خسارت واقع شده» عبارت از حاصل جمع خسارت‌های پرداختی و تفاوت بین خسارت‌های معوق آنها و ابتدای هر دوره مالی است.

خسارت، می‌تواند حجم فعالیت شرکت‌های بیمه را در هر رشته بیمه‌ای مشخص کند.

۱۷-۱-۱- حق بیمه تولیدی

در سال ۱۳۹۴، میزان حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه دولتی و غیر دولتی معادل ۲۲۸/۴ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۹/۵ درصد رشد داشت. رشته شخص ثالث و مازاد با سهمی معادل ۳۷/۴ درصد همانند سال‌های قبل بیشترین سهم از حق بیمه تولیدی بازار بیمه را داشت. پس از آن، بیشترین سهم به ترتیب به رشته‌های درمان (۲۴/۱ درصد)، زندگی (عمر) (۱۲/۱ درصد)، بدنه اتومبیل (۶/۰ درصد)، مسئولیت (۴/۹ درصد)، آتش‌سوزی (۴/۷ درصد) و حوادث راننده (۴/۴ درصد) اختصاص داشت. در سال مورد بررسی، حق بیمه تولیدی شرکت‌های بیمه در خصوص رشته بیمه‌ای اعتبار، باربری، مسئولیت، بدنه اتومبیل، مهندسی و شخص ثالث و مازاد با کاهش و برای سایر رشته‌های بیمه‌ای با افزایش همراه بود. در میان حق بیمه رشته‌های مختلف، رشته‌های بیمه‌ای کشتی، درمان، نفت و انرژی، زندگی، حوادث و هواپیما به ترتیب از بیشترین رشد برخوردار بودند.

در این سال شرکت بیمه دولتی ایران سهمی معادل ۴۰/۱ درصد و شرکت‌های بیمه غیر دولتی سهمی معادل ۵۹/۹ درصد از کل حق بیمه‌های تولیدی بازار بیمه را دارا بودند. در این میان، بالاترین سهم در شرکت‌های بیمه غیر دولتی به ترتیب به شرکت‌های بیمه آسیا (۱۰/۰ درصد)، البرز (۷/۶ درصد)، دانا (۶/۵ درصد)، پارسیان (۶/۲ درصد)، پاسارگاد (۳/۸ درصد) و کوثر (۳/۵ درصد) اختصاص داشت.

۱۷-۱-۲- خسارت پرداختی

در سال مورد بررسی، میزان خسارت پرداختی بازار بیمه کشور ۱۴۷/۱ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال ۱۳۹۳، رشدی معادل ۱۸/۶ درصد نشان می‌دهد. همانند سال‌های قبل، بیشترین سهم از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در رشته بیمه‌ای شخص ثالث و مازاد (۴۳/۵ درصد) پرداخت شد. بعد از

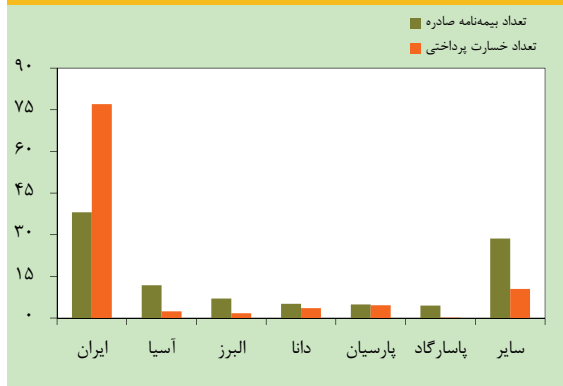
گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۴

نسبت به سال گذشته به ۳۱/۵ میلیون مورد رسید که معادل ۶۱/۹ درصد از کل بیمه‌نامه‌های صادره بازار بیمه می‌باشد.

۱۷-۱-۵- تعداد خسارت پرداختی

تعداد خسارت‌های پرداختی بازار بیمه در سال ۱۳۹۴ با ۳۲/۹ درصد رشد نسبت به سال قبل به ۲۵/۱ میلیون مورد رسید. رشته بیمه‌ای درمان با ۳۵/۳ درصد رشد نسبت به سال قبل، بیشترین سهم از کل تعداد خسارت پرداختی بازار (۹۱/۶ درصد) را داشت. پس از آن رشته بیمه‌ای شخص ثالث و مازاد با رشد ۳/۶ درصدی نسبت به سال قبل، ۴/۳ درصد از کل تعداد خسارت‌های پرداختی بازار را به خود اختصاص داد. در مجموع، رشته‌های بیمه‌ای بدنه اتومبیل، شخص ثالث و مازاد و درمان ۹۷/۵ درصد از کل تعداد خسارت‌های پرداختی بازار بیمه کشور را دارا بودند. بررسی آمار مربوط به تعداد خسارت‌های پرداختی شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد در این سال شرکت بیمه دولتی ایران ۷۷/۰ درصد از کل تعداد خسارت‌های بازار بیمه کشور را پرداخت کرد. در سال مورد بررسی، تعداد خسارت‌های پرداختی شرکت‌های بیمه غیر دولتی با رشد ۱۶/۹ درصدی نسبت به سال قبل به ۵/۸ میلیون مورد رسید که معادل ۲۳/۰ درصد از تعداد کل خسارت‌های پرداختی بازار بیمه می‌باشد.

نمودار ۱۷-۳- سهم شرکت‌های بیمه از تعداد بیمه‌نامه‌های صادره و تعداد خسارت پرداختی در سال ۱۳۹۴ (درصد)

واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۴، ضریب خسارت رشته بیمه‌ای شخص ثالث و مازاد ۹۵/۲ درصد بود که در مقایسه با سال قبل ۱۰/۷ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. به طور کلی، ضریب خسارت رشته‌های شخص ثالث و مازاد، درمان و کشتی بالاتر از ضریب خسارت بازار بیمه و به ترتیب برابر ۹۵/۲، ۹۰/۹ و ۸۷/۴ درصد و ضریب خسارت سایر رشته‌ها کمتر از ضریب خسارت بازار بیمه و بین ۹/۵ تا ۷۱/۳ درصد بود. ضریب خسارت شرکت بیمه دولتی ایران در سال ۱۳۹۴، ۸۱/۴ درصد بود. در بخش غیر دولتی نیز ضریب خسارت ۷۸/۸ درصد بود.

جدول ۱۷-۱- عملکرد بازار بیمه

درصد تغییر	سال	
	۱۳۹۴	۱۳۹۳
حق بیمه تولیدی (هزار میلیارد ریال)	۲۲۸/۴	۲۰۸/۶
خسارت پرداختی (هزار میلیارد ریال)	۱۴۷/۱	۱۲۴/۰
ضریب خسارت (درصد)	۷۹/۹	۸۶/۳

ماخذ: سالنامه آماری ۱۳۹۴ صنعت بیمه، بیمه مرکزی ایران
۱- واحد درصد

۱۷-۱-۴- تعداد بیمه‌نامه صادره

در سال ۱۳۹۴، بازار بیمه کشور حدود ۵۰/۹ میلیون فقره بیمه‌نامه صادر نمود که در مقایسه با سال قبل ۶/۱ درصد رشد داشت. از مجموع بیمه‌نامه‌های صادره، ۳۷/۹ درصد به بیمه شخص ثالث و مازاد اختصاص داشت. در مجموع، ۸۰/۵ درصد از کل بیمه‌نامه‌ها در این سال مربوط به بیمه‌نامه‌های اتومبیل (شخص ثالث و مازاد، حوادث راننده و بدنه اتومبیل) بود. در این سال تعداد بیمه‌نامه صادره حوادث راننده بیشترین سهم از رشد (۱/۶ واحد درصد) را در بین رشته‌های بیمه‌ای داشت. بررسی آمار مربوط به تعداد بیمه‌نامه‌های شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد که شرکت بیمه دولتی ایران ۳۸/۱ درصد از کل بیمه‌نامه‌های بازار بیمه کشور را صادر کرد. تعداد کل بیمه‌نامه‌های صادره شرکت‌های بیمه غیر دولتی در سال ۱۳۹۴ با ۶/۸ درصد رشد

۱۷-۲- شرکت‌های بیمه

کوثر و سامان در مقایسه با سال ۱۳۹۳ کاهش و ضریب خسارت بقیه شرکت‌های بیمه افزایش یافت.

۱۷-۳- دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه

در سال ۱۳۹۴، دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه با رشدی معادل ۱۶/۸ درصد به ۳۵۰/۷ هزار میلیارد ریال رسید که علت عمده این امر، افزایش ۱۹/۴ درصدی مطالبات از بیمه‌گزاران و نمایندگان و ۳۲/۲ درصدی سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت در سمت دارایی‌ها و افزایش ۲۰/۸ درصدی ذخایر حق بیمه و ۳۲/۵ درصدی ذخیره خسارت معوق در سمت بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام شرکت‌های بیمه بود. سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت انجام شده توسط شرکت‌های بیمه در این سال ۱۱/۲ درصد افزایش یافت. در این سال مطالبات از بیمه‌گزاران و نمایندگان بیشترین سهم از دارایی‌های شرکت‌های بیمه را به خود اختصاص داد.

در سال مورد بررسی، رتبه‌بندی شرکت‌های بیمه از نظر تولید حق بیمه در مقایسه با سال قبل تغییر کرد و شرکت‌های بیمه ایران، آسیا، البرز، دانا، پارسیان، پاسارگاد و کوثر به ترتیب ۴۰/۱، ۱۰/۰، ۷/۱۶، ۶/۵، ۶/۲، ۳/۸ و ۳/۵ درصد از حق بیمه بازار را به خود اختصاص دادند. همچنین، سهم شرکت‌های بیمه ایران، آسیا، البرز، دانا، پارسیان، کوثر و معلم از خسارت‌های پرداختی بازار بیمه به ترتیب ۴۴/۸، ۱۰/۵، ۷/۴، ۷/۳، ۵/۱، ۳/۴ و ۲/۸ درصد بود. مقایسه شرکت‌های بیمه از لحاظ ضریب خسارت در سال ۱۳۹۴ نشان می‌دهد که در بین شرکت‌های بیمه، ضریب خسارت شرکت‌های بیمه نوین، ملت، میهن، سینا، معلم، آسیا، ایران، کوثر و دانا بیشتر از ضریب خسارت بازار بیمه بود. در سال مورد بررسی، ضریب خسارت شرکت‌های بیمه غیر دولتی متقابل اطمینان متحد قشم، ایران، ایران‌معین، سینا، البرز، آسماری،

جدول ۱۷-۲- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های شرکت‌های بیمه (۱)

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	پایان سال		
	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
			دارایی‌ها
۱۵/۰	۰/۴	۰/۴	دارایی‌های نامشهود
۵/۸	۶۳/۸	۶۰/۳	دارایی‌های ثابت مشهود
۱۱/۲	۳۹/۲	۳۵/۲	سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت
۴۱/۰	۱۲/۷	۹/۰	مطالبات بلندمدت
۴۷/۸	۲۴/۸	۱۶/۸	سایر حساب‌ها و اسناد دریافتی
۳۲/۲	۵۵/۴	۴۱/۹	سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت
۱۹/۴	۸۴/۷	۷۰/۹	مطالبات از بیمه‌گزاران و نمایندگان
۱۴/۱	۵/۹	۵/۲	مطالبات از بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکالی
۱۰/۴	۵۷/۱	۵۱/۷	سهم بیمه‌گران اتکالی از ذخایر فنی
-۲۴/۶	۶/۵	۸/۷	موجودی بانکی و وجوه نقد
۳۷/۸	۰/۲	۰/۱	سایر
۱۶/۸	۳۵۰/۷	۳۰۰/۱	جمع دارایی‌ها = جمع بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام
			بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام
-۱۱/۹	۵/۸	۶/۶	بدهی به بیمه‌گزاران و نمایندگان
-۸/۶	۱۰/۶	۱۱/۶	بدهی به بیمه‌گران و بیمه‌گران اتکالی
۳/۲	۳۴/۰	۳۲/۹	سایر حساب‌ها و اسناد پرداختی
۲۰/۸	۱۵۰/۶	۱۲۴/۷	ذخایر حق بیمه
۳۲/۵	۶۰/۳	۴۵/۵	ذخیره خسارت معوق
-۱۶/۳	۶/۹	۸/۳	ذخیره ریسک‌های منقضی نشده
۳۱/۴	۲۰/۷	۱۵/۸	سایر ذخایر فنی
۵۱/۱	۳/۵	۲/۳	حق بیمه سال‌های آتی
-۳/۳	۹/۴	۹/۷	سایر بدهی‌ها (۲)
۱۴/۰	۴۸/۹	۴۲/۹	حقوق صاحبان سهام

۱- شامل شرکت‌های بیمه دولتی و غیر دولتی می‌باشد.

ماخذ: بیمه مرکزی ایران

۲- شامل ذخیره مالیات بر درآمد، سود سهام، ذخیره مزایای پایان خدمات کارکنان و سایر بدهی‌ها می‌باشد.